

Zprávy, informace, oznámení

Ocenění dárců krve

Stříbrnou medailí MUDr. Jana Janského oceňuje Český červený kříž dvacetinásobně bezplatné dárců krve. Je jistě potěšitelné, že dne 21. 5. na shromáždění v slavnostním sále Klášterního Hradiska v Olomouci převzali za přítomnosti kancléřky Okresního úřadu Olomouc, okresního zdravotního rady, předsedy OS ČČK v Olomouci a dalších hostů toto vyznamenání také **Eliška Vrzalová**, pracovnice Přírodovědecké fakulty UP, **Emil Kudrňovský** a **Josef Roušar**, studenti téže fakulty.

-juk-

Letní dětský tábor

Fakulta tělesné kultury UP, Akademik centrum – sekce pohybových aktivit, pořádá ve dnech 1. – 11. 7. letní dětský tábor.

Místo: Žďárský Potok u Rýmařova – penzion Relaxa.

Program: hry, soutěže, malování, zpívání, sportování, tanec, koupání, výlety, táboračky, karneval a další.

Cena: 2 900 Kč (ubytování ve zděné budově, 5x denně strava, doprava, materiál, příprava a realizace programu).

Přihlášky a informace: Mgr. H. Vyroubalová, FTK UP, tř. Míru 115, Olomouc, tel. 068/5423 091, 5412 382, kl. 326, e-mail: vyroubal@ftknw.upol.cz.

-ftk-

Tisková oprava

V předcházejících číslech Žurnálu UP (č. 26, 27 a 28) jsme zveřejnili informace o připravované **Letní škole rozvojové pomoci a spolupráce**. Termín konání je však **22. – 28. srpen**, nikoli 22. – 28. září, jak jsme omylem uvedli.

Omlouváme se.

-red-

Jen několik řádků

Rozpaky

O tom, že otázkám public relations je třeba věnovat pozornost i v rámci takové instituce, jakou je vysoká škola, panovala mezi účastníky pracovního setkání na toto téma názorová shoda. Probralo se snad vše, co s problematikou komunikace uvnitř i vně vysoké školy souvisí, včetně výměny konkrétních zkušeností jednotlivých zástupců vysokých škol a navázání osobních kontaktů, bylo založeno neformální profesní sdružení v této oblasti...

Potud nepochybný přínos celé akce.

Poněkud rozpáité však vyzněla snaha o zodpovězení jedné z (klíčových?) otázek: Jaký význam přisuzují vedení českých vysokých škol činnosti oddělení public relations? Je moudré, když do této oblasti investují, nebo je prozíravé ponechat její doposud spíše amatérsko-naděšnecký charakter? Nejsou snad nejrozumnější ti, kteří všechny tyto aktivity z „úsporných“ či jiných důvodů vůbec nepodporují?

Srozumitelné argumenty pro objasnění významu PR, které účastníkům setkání s vtipnou přesvědčivostí předložila zástupkyňe helsinské univerzity, bohužel nepřekročily rámec diskuse mezi členy úzké a ne zrovna hýčkané skupiny pracovníků vysokých škol. Zástupci řídících složek UP si užitek z těchto poznatků odepřeli; příležitost ověřit si reálný smysl činností nazývaných public relations na VŠ tak zůstala nevyužita.

V. Mazochová

Děkan Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého vypisuje

výběrové řízení

na obsazení následujících míst:

- odborného asistenta pro obor experimentální fyzika se zaměřením na mechaniku a molekulární fyziku,
- docenta pro obor biochemie,
- docenta pro obor botanika,
- docenta pro obor ekologie,
- docenta pro obor algebra a geometrie,
- odborných asistentů pro katedry: algebry a geometrie, teoretické fyziky, anorganické a fyzikální chemie, analytické chemie, botaniky, zoologie a antropologie, geografie, ekologie, buněčné biologie a genetiky.

Kvalifikační předpoklady: u prof. a docentů jmenování v příslušném oboru, vysokoškolské vzdělání v příslušném oboru, praxe a publikační činnost v oboru, morální a občanská bezúhonnost.

Přihlášku doloženou životopisem, osobním dotazníkem, doklady o vzdělání, přehledem odborné praxe a seznamem publikační činnosti zašlete do **čtyř týdnů** po zveřejnění v tisku.

Doc. RNDr. J. Lasovský, CSc.,
děkan PŘF UP

Přehled

vnitřních předpisů a norem vydaných na UP v roce 1999

1. **Vnitřní předpisy UP:** č. A-1/99 – Volební a jednací řád Akademického senátu UP, č. A-3/99 – Vnitřní mzdový předpis UP, č. A-4/99 – Jednací řád Vědecké rady UP, č. A-5/99 – Řád výběrového řízení pro akademické pracovníky UP, č. A-6/99 – Studijní a zkušební řád UP, č. A-7/99 – Stipendijní řád UP, č. A-8/99 – Disciplinární řád pro studenty UP.

2. Normy UP

Směrnice rektora UP: č. B3-1/99 – Dodatek č. 1 ke směrnici rektora UP č. – 8/95 Ediční činnost UP, č. B3-2/99 – Zajištění hlavních úkolů v oblasti požární ochrany a bezpečnosti práce na UP v roce 1999, č. B3-3/99 – Vnitřní předpisy a normy UP, č. B3-4/99 – Pravidla užívání počítačových sítí na UP.

Příkaz rektora UP: č. B3-1/99 – Odstranění závad zjištěných kontrolou Inspektorátu bezpečnosti práce Ostrava na UP v oblasti plynových zařízení, č. B3-2/99 – Zákaz soukromého podnikání na UP, č. B2-3/99 – Matrika studentů UP, č. B2-4/99 – Identifikační průkazy.

Rozhodnutí rektora UP: č. B2-1/99 – Změna organizačního členění (SKM UP), č. B2-2/99 – Zřizovací listina SKM UP, č. B3-3/99 – Komise pro Cenu Hannah Arendtové a stanovení pravidel pro využívání finančních prostředků, č. B3-4/99 – Udělení rektorského volna (4. a 19. 5. 1999).

Metodický pokyn kvestora UP: č. B3-1/99 – Organizační zabezpečení výplat mezd a stipendií v roce 1999, č. B3-2/99 – Vymezení seznamu a obsahu činností na UP v rámci systému EkonFis, č. B3-3/99 – Základní podmínky přiznání kompenzace dekreto-
vých platů za období leden, únor 1999 (viz podrobněji str. 3).

-pul-

Pozvánka

Posluchač Lékařské fakulty UP Wahid Firoz Antoni srdečně zve na výstavu svých obrazů. Výstava je od 14. 5. do 4. 6. (8.00–15.00 hod.) instalována ve vestibulu TÚ LF UP.

-red-

Otázka pro: Jitku Herynkovou, vedoucí kanceláře zahraničních styků UP

Na jakém základě uzavírá Univerzita Palackého mezinárodní smlouvy o spolupráci?

Mezinárodní smlouvy o spolupráci uzavírá UP na základě návrhu zahraničního partnera, vlastních fakult nebo na základě již existující spolupráce. Začátkem 90. let se fakulty UP vyjádřily pro samostatnost v rozpočtu, a tedy i samostatnost ve svých zahraničních aktivitách. Aby se nezavazovalo k něčemu, co budou následně realizovat ze svých rozpočtů fakulty, koncipuje vedení UP text smlouvy tak, aby umožňoval výměnu informací, studentů a učitelů, aby vyjadřoval podporu vedení školy a otvíral tak dveře ke spolupráci obecně. Na fakultách a katedrách potom záleží, jak budou tuto smlouvu fakticky naplňovat. Jak se která smlouva využívá, ukazuje do jisté míry databáze zahraničních styků UP, která je dostupná na referátech zahraničních styků každé fakulty. Kopie smluv jsou k nahlédnutí na právním nebo na zahraničním odd. UP. Stručnou informaci o mezinárodních smlouvách UP lze také najít na webové stránce kanceláře zahraničních styků UP, stejně tak jako seznam cca 40 bilaterálních dohod uzavřených v rámci programu Socrates-Erasmus.

-red-

Letní hrátky rodičů a dětí

Fakulta tělesné kultury UP, Akademik centrum – sekce pohybových aktivit, pořádá *Letní hrátky rodičů s dětmi*.

Termíny:

I. turnus: 25. 7. – 31. 7. 99

II. turnus: 31. 7. – 5. 8. 99 (příp. oba turnusy 25. 7. – 5. 8.)

Místo: Penzion Oskava (2 a 4 lůžkové pokoje s přistýlkami, vlastní sprcha, vlastní WC, na každém pokoji televize + satelit).

Program pod odborným vedením studentů FTK UP je připraven tak, aby část dne měli dospělí i děti sami pro sebe, a bude probíhat jak v přírodě (výlety, koupání, hry a soutěže), tak i v budově (aerobik, kondiční posilování, masáže). Zájemci se mohou zúčastnit výjezdu na koních, návštěvy atraktivního skanzenu, mohou využít pronájmu tenisových kurtů.

Cena:

I. turnus – rodič 2 250,- Kč, dítě 1 900,- Kč,

II. turnus – rodič 1 875,- Kč, dítě 1 585,- Kč.

Cena zahrnuje: 5x denně strava, ubytování, materiál, příprava a realizace programu.

Informace a přihlášky: Mgr. H. Vyroubalová, FTK UP, tel. 068/5423 091 nebo 5412 382 kl. 326.

-ftk-

SKM UP nabízí volná místa na kolejích

Zájemci o volná místa na kolejích včetně studentů bez nároku na koleje se mohou hlásit u referentek jednotlivých kolejí – na koleji Šmeralově, tel. 563 8026, na koleji J. L. Fischera, tel. 563 8025, na koleji B. Václavka, tel. 563 8024 a na koleji E. Rošického, tel. 5229402. Informace budou poskytnuty rovněž v ubytovací kanceláři SKM, tel. 5226057, příp. tel. 563 8009.

Volná místa jsou k dispozici pouze do konce akademického roku, tj. do června 1999.

-sta-

Nabídka stravy v menze

SKM UP nabízí studentům, zaměstnancům i cizím strávníkům možnost stravy v menze za výhodných cenových podmínek. Informace u p. Vodrážkové, tel. 563 8021.

-sta-

Zprávy, informace, oznámení**Promoce doktorandů a noví docenti UP**

V aule FF UP se 3. 6. ve 14 hod. uskuteční zasedání, v jehož průběhu budou slavnostně promováni tito absolventi PGS: *PhDr. I. Dobrotová* (polský jazyk, FF); *PhDr. L. Dohnalová* (teorie a dějiny hudby, FF); *Mgr. B. Fiala* (andragogika, FF); *PhDr. E. Jandová* (český jazyk, FF); *Mgr. H. Kubátová* (sociologie, FF); *Mgr. P. Mühlbacher* (andragogika, FF); *Mgr. P. Ráček* (anglická a americká literatura, FF); *PhDr. Mgr. L. Rýznar* (andragogika, FF); *Mgr. M. Sýkora* (teorie a dějiny literatury, divadla a filmu, FF); *Mgr. R. Nemček* (analytická chemie, PřF); *Mgr. P. Pospíšil* (biofyzika, PřF); *PaedDr. ing. V. Vinter*

(botanika, PřF); *Mgr. D. Žák* (fyzika kondenzovaných látek, PřF) a tito absolventi DSP: *ThLic. J. Pecha* (praktická teologie, CMTF); *MUDr. S. Buřval* (zobrazovací metody, LF).

V další části zasedání převzou jmenovací dekrety tito noví docenti: *doc. L. Karfíková*, *Dr. theol.* (křesťanská filozofie); *doc. ThDr. P. Chalupa* (biblické vědy Starého a Nového zákona); *doc. ICDr. C. Vasil* (církevní právo); *doc. MUDr. G. Engel* (vnitřní nemoci); *doc. MUDr. M. Větr, CSc.* (gynekologie a porodnictví); *doc. R. Žáček, Dr.* (české dějiny); *doc. Mgr. R. Halaš, Dr.* (algebra a teorie čísel).

-red-

Kompenzace dekretové platů

Na základě propočtu skutečně vyplácených dekretové platů v lednu a únoru t. r. a jejich porovnání s dekretovémi platy v březnu t. r. rozhodl rektor UP po projednání s děkány fakult o výši kompenzace nižších dekretové platů v prvních dvou měsících roku. K provedení rozhodnutí rektora UP vydal kvestor UP metodický pokyn, z něž vyplývá:

Kompenzace bude vyplacena jednotně na celé UP, a to ve výši 15 % nových, tj. v současné době platných dekretové platů. Výjimkou je FF UP, kde tato kompenzace nebude vyplacena s ohledem na skutečnost, že fakulta zvýšila dekretové platy na současnou úroveň již v posledním čtvrtletí roku 1998.

Kompenzace bude vyplacena formou další mzdy spolu s výplatou za měsíc květen 1999. Pro posouzení nároku na výplatu kompenzace platí následující podmínky:

Pokud pracovní poměr zaměstnanec trval po celý leden a únor t. r. a zaměstnanec v tomto období pracoval, náleží mu doplatek ve výši 15 %.

Pokud pracovní poměr zaměstnanec trval po celý leden a únor t. r. a zaměstnanec nepracoval 20 pracovních dnů (nemoc, neplacené volno, návrat z mateřské dovolené, návrat z vojny, nástup na mateřskou dovolenou apod.), náleží mu doplatek ve výši 7,5 %. Stejná výše doplatku se vztahuje na zaměstnance, jehož pracovní poměr započal až 1. 2. 1999.

Pokud nepracoval 35 a více pracovních dnů, doplatek mu nenáleží. Za dobu nepřítomnosti

se nepovažuje doba čerpání dovolené na zotavenou, svátek a placené studijní volno.

Doplatek zaměstnanci nenáleží v případech, kdy jeho pracovní poměr započal až 1. 3. 1999, anebo skončil v době do 30. 4. 1999 včetně.

Bližší informace najdou zájemci na webových stránkách UP (předpisy a normy).

-red-

Amnestie Státní vědecké knihovny Olomouc

Státní vědecká knihovna v Olomouci zavádí od září tohoto roku nový automatizovaný knihovní systém *ALEPH 500*. Ke zvládnutí hladkého přechodu a zajištění kvalitních služeb od září proto potřebuje snížit na minimum objem vypůjčených knih a prosí o vrácení veškerých vypůjčených knih **do 30. července 1999**.

Státní vědecká knihovna dále upozorňuje, že v měsíci červenci umožní prezenční výpůjčky ve studovněch bez omezení, absenční výpůjčky jen z počítačově nezpracovaných knih do uvedeného data.

V této souvislosti zároveň vyhlášíme **od 1. června do 30. července 1999 amnestii** na vrácení knih s upomínkami. Pokud máte doma knihy, na které již máte 1., 2., 3. nebo 4. upomínku, můžete je vrátit v uvedeném termínu bez toho, že byste tyto upomínky museli platit.

Provoz v červenci: Po, St 11.30–19.00 hodin
Út, Čt, Pá 8.30–15.30 hodin.

V srpnu je knihovna uzavřena. O dalších změnách budou čtenáři včas informováni.

-svk-

XVIII. neonatologické dny

Na podzim pořádá novorozenecké oddělení Fakultní nemocnice v Olomouci společně s Českou neonatologickou společností ČLS JEP **XVIII. neonatologické dny**. Nosnými tématy celostátní konference s mezinárodní účastí bude umělá plicní ventilace novorozenců, jejich časná a pozdní morbidita, anestézie a péče o novorozence před, během a po operaci.

Důležitou částí je seminář pro účastníky konference i veřejnost, který pod názvem *Ti nejmenší z nás...* organizují pořadatelé konference s Nadací Sluňákov a Nadačním fondem Malíčkových. Večer bude věnován citlivým etickým otázkám neonatologie. Náměty jsou první chvíle života, extrémně nezralí novorozenci, smrt či nevratné postižení dítěte. Předběžně přislíbili svou účast mimo jiné i paní Taňa Fischerová, evoluční biolog Stanislav Komárek a předseda České neonatologické společnosti Richard Plavka.

Na seminář *Ti nejmenší z nás...*, který se uskuteční ve středu 15. 9. od 19 hod. v aule Právnické fakulty UP jsou srdečně zváni všichni zájemci.

-lk-

Stručně

Ve dnech 25. – 26. 5. proběhla **XXXII. konference studentské vědecké činnosti LF UP**, kterou uspořádala LF UP ve spolupráci se Spolkem mediců ve velké posluchárně TÚ LF UP. V rámci konference byly vystaveny knihy a časopisy.

***

Za účasti odborné poroty byly ve středu 26. 5. **vyhlášeny výsledky Veřejné literární soutěže** studentů Univerzity Palackého.

-map-

Dotazníková akce VUP

V reakci na informace ze zápisu z posledního jednání AS UP (ŽUP č. 29) organizuje VUP dotazníkovou akci za účelem zjištění názorů na kvalitu produkce a ceny VUP. Anketní lístky, které se týkají hodnocení VUP z pohledu fakult budou rozeslány na vedení fakult, fakultní ediční komise a fakultní akademické senáty. Anketní lístky pro prodej skript budou na prodejní skript a na vrátnicích fakult a RUP. Prosíme tímto širokou akademickou obec o vyplnění a odevzdání dotazníků do VUP nebo na místa, kde dotazník obdrželi.

Předem děkujeme za spolupráci.

dzik.

Poděkování

Český červený kříž děkuje všem členům akademické obce UP za příspěvky na Fond humanitářů ČČK s určením pro pomoc postiženým balkánským konfliktem v součinnosti s Mezinárodním výborem ČK. Zvláště pak děkujeme studentům Katedry sociologie FF UP, kteří na UP vybrali částku převyšující 12 tisíc Kč.

ČČK i nadále na tomto fondu shromažďuje finanční prostředky, které lze zaslat na účet u KB Praha 1, 10030-7334-011-0100, v s. 555, či hotově proti řádnému potvrzení, a to:

– na Úřadě OS ČČK, Sokolská 32,
– dr. M. Jukl (Katedra algebry a geometrie PřF, Tomkova 40),

– Mgr. L. Richterek (Katedra teoretické fyziky PřF, tř. Svobody 26)

Český červený kříž děkuje za pochopení.

Dr. M. Jukl

Habilitace a profesury**Filozofická fakulta UP**

Dne 2. 6. 1999 proběhnu před Vědeckou radou FF UP v zasedací místnosti U1 (katedra teorie a dějin dramatických umění), Křížkovského 8, následující habilitační a profesorská řízení:

Od 13 hod. bude probíhat habilitační řízení **PhDr. Mojmiry Grygara, CSc.**, externího učitele Katedry bohemistiky FF UP, v **oboru dějiny české literatury**. Habilitační práce má název *Úvahy o proměnách umění*. Téma přednášky: *O sémantice těla u Máchy*. Oponenti: prof. PhDr. Z. Kožmín, CSc. (FF MÚ Brno), prof. PhDr. J. Svoboda, DrSc. (FF OU Ostrava), prof. PhDr. A. Haman, DrSc. (ZČU Plzeň).

Ve 14.15 hod. začne řízení ke jmenování profesorem **doc. PhDr. Oldřicha Švarného, CSc.**, externího učitele Kabinetu Dálého východu FF UP, v **oboru obecná jazykoveda**. Hodnotící komise pro profesorské řízení bude pracovat ve složení prof. PhDr. J. Černý, CSc. (FF UP), prof. PhDr. J. Kořenský (FF UP), prof. PhDr. Z. Pálková, CSc. (FF UK Praha), PhDr. O. Lomová, CSc. (FF UK Praha), doc. PhDr. J. Kolmáš (Orientální ústav AV ČR)

-ffup-

Události

Návštěva z Velké Británie

Ve dnech 17. – 20. 5. přednášel na Dětské klinice LF UP a FNO doc. B. Becker (Senior Lecturer in Palliative Care at Staffordshire University School of Health) z Velké Británie. Zajímavé přednášky, tlumočené do češtiny Mgr. Pokornou, byly určeny především posluchačkám bakalářského studia ošetrovatelství. Tématem tří denního semináře byla organizace ošetrovatelství ve Velké Británii, filozofie paliativní a hospicové péče – základní principy, etické problémy terminální péče, pochopení ztráty a smutku či porozumění duchovním potřebám umírajících pacientů. (Více informací poskytuje doc. R. Becker na internetové stránce: <http://www.smwh.org.uk/education.html>)

Blok přednášek byl organizován v rámci Projektu SOCRATES-ERASMUS jako akce mobility učitelů. Koordinátorem této smlouvy mezi UP a Univerzitou ve Staffordu je ing. L. Doležal, odborný asistent Ústavu lékařské biofyziky LF UP. V tomto roce, a to 17. 6., proběhne další přednáška učitele ze Staffordské univerzity, tentokrát ale ze School of Computing. Přednášet bude Amanda Pearceová o své práci na téma analýza medicínské databáze k diagnostickým účelům pomocí Bayesovských pravděpodobnostních sítí. Na této práci letos participovali také dva studenti LF, V. Huser a K. Navrátil, kteří využili programu studentické mobility a studovali na School of Computing ve Staffordu.

Pokud bude potvrzena smlouva ze strany Evropské unie, bude spolupráce pokračovat i ve školním roce 1999/2000.

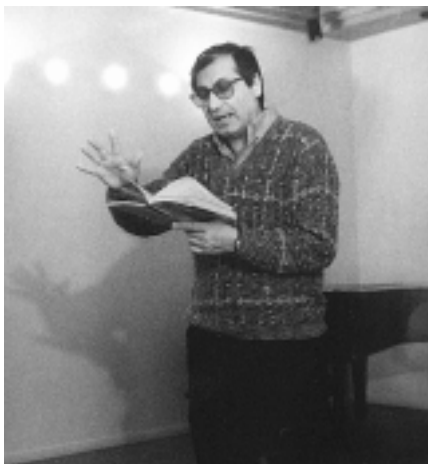
-map, lad-

Při příležitosti významného životního jubilea předal ve čtvrtek 20. 5. 1999 rektor UP prof. L. Dvořák pamětní medaili UP prof. ing. Janu Kášovi, DrSc., vedoucímu Ústavu biochemie a mikrobiologie Fakulty potravinářské a biochemické technologie VŠCHT Praha. Prof. J. Káš se významným způsobem podílí na budování a vzniku Katedry biochemie PŘF UP, kterou zahrnul do tří výukových projektů TEMPUS, jež koordinuje. Pracoviště UP tak podpořil z hlediska modernizace výuky biochemie a zabezpečení moderní přístrojovou technikou a současně umožnil i jeho vstup do mezinárodní vědecké spolupráce. Jedním z výstupů současného TEMPUS projektu (Restructuring of Biochemistry Courses at Czech Universities) je žádost olomoucké katedry o akreditaci odborného magisterského studia biochemie. Prof. J. Káš aktivně přispívá také k odbornému růstu pracovníků Katedry biochemie PŘF UP, neboť součástí spolupráce s UP je předávání vlastních bohatých pedagogických a vědeckých zkušeností studentům, učitelům a odborným pracovníkům.

-red-
Foto -tj-

Italské divadlo dobývá Olomouc

V pátek 23. 4. se v Muzeu umění uskutečnila premiéra avantgardní hry Luigiho Pirandella „Questa sera si recita a soggetto“ („Dnes večer se improvizuje“). Hru nastudoval v originále italský režisér Gianfranco Evangelista (na snímku) s posluchači italské filologie. Představení je součástí projektu Divadlo–Univerzita, který se zrodil na Ministerstvu zahraničních věcí Itálie. Jako jedno z dějišť tohoto zajímavého experimentu byla vybrána také Olomouc.

Jedna z významných hereckých osobností, Edita Duglová, vzpomíná na samotný začátek neočekávané divadelní kariéry: „Jednoho dne přišel náš lektor s tím, jestli bychom nechtěli hrát divadlo. Mysleli jsme si o tom své. Pokud máme k něčemu opravdu daleko, tak je to určité herectví. Tak jsme řekli, že ne, no a za týden přijel režisér. Vytáhl z nás věci, o kterých jsme vůbec netušili, že v nás jsou.“ První divadelní zkoušky se uskutečnily v listopadu minulého roku. Po rozpačitém začátku vše dostalo ty správné obrátky. Studenti překonali strach a ostych, bylo vytvořeno materiální zázemí: útočiště pro zkoušky a pro premiéry jsme našli v Muzeu umění a Moravské divadlo nám ochotně zapůjčilo kostýmy. Další dvě kola zkoušek se uskutečnila v únoru a dubnu. Vše vyvrcholilo 23. 4. premiérou, po které následovaly dvě reprízy. Jedním ze vzácných hostů byla i italská kulturní atašé Angela Trezza, kterou zpracování hry natolik zaujalo, že slíbila zařadit hostování souboru v Praze. Všechna tři představení měla velký úspěch a hru zhlédlo neuvěřitelných 200 diváků. Pro studenty bylo účinkování

Snímkem T. Jemelky, zachycující turnaj ve floorballu, se vracíme k průběhu Olympijského dne, který pořádala FTK UP 19. 5. 1999.

-mav-

v divadle neocenitelnou zkušeností: každý v sobě objevil něco nového, někteří opravdový herecký talent. A kromě toho se vytvořil úžasný kolektiv, jenž je schopen vydat ze sebe všechno a vytvořit společně něco krásného. Závěrečné pocity vystihuje Dagmar Otáhalová: „V sobotu po obědě to z nás všetko spadlo, ale bolo nám ľúto, že sme mali len tri predstavenia. Dúfame, že sa podarí zrealizovať ďalšie predstavenie, lebo je nam za divadlom smutno. Ale ešte je nam viacej smutno za spoločne strávenými skúškami, behom ktorých sme sa viacej spoznali“.

J. Špička, foto autor

Public relations na vysokých školách

Dokončení ze str. 1

center či oddělení PR začínají na českých vysokých školách formovat. Inspirativní bylo v tomto směru především vystoupení M. Sadeniemi z Finska, která shrnula počátky diskusí o nezbytnosti práce s veřejností a tiskem na helsinské univerzitě. Zdůraznila přitom, že finanční problémy, se kterými se v posledních letech potýkají také finské vysoké školy, poněkud ztěžovaly přijetí myšlenky, že by měly být finance věnovány také na podporu oblasti komunikace a informačních toků. Jak konstatovala, vedení většiny finských vysokých škol se však přesvědčilo, že univerzity více než kdy jindy potřebují podporu veřejnosti a že se vyplácí, aby univerzita investovala do oblasti PR – formou tvorby www stránek, univerzitních zpravodajů, pořádáním tiskových konferencí atp.

O své zkušenosti se v krátkých příspěvcích podělili doc. Z. Kuliš, ing. M. Dočkal (ČVUT Praha), ing. S. Dohnalová (JAMU Brno), Mgr. Š. Ševčíková (Ostravská univerzita), ing. V. Wágnerová (Univerzita Pardubice) i někteří pracovníci UP – JUDr. L. Antonů, ing. Zatloukal aj.

Zajímavou konfrontaci přinesl i diskusní příspěvek A. Pišoftové, redaktorky regionální přílohy MF Dnes, která účastníkům setkání přiblížila pohled novinářů. Podle jejích slov je vysoce ceněna role tiskového mluvčího vysoké školy jako první kontaktní osoby, která je kompetentní podávat informace, důležitým zdrojem informací jsou také dobře připravené tiskové konference. Jak dále podotkla, novináři se však na mnohých pracovištích univerzity setkávají s nezájmem informovat své okolí o své práci a výsledcích.

Pracovní setkání tiskových mluvčích a pracovníků v oblasti public relations na českých vysokých školách splnilo též předpokládaný cíl – navázání osobních kontaktů. Na závěr se účastníci shodli na vůli pokračovat ve výměně zkušeností a rozvíjení osobních kontaktů i po skončení setkání. Inspirací jim bylo vystoupení M. Sadeniemi, která vložila princip sdružování finských pracovníků v této oblasti i fungování nadnárodních organizací, jako je Severská konference pracovníků PR sdružující finské a švédské úředníky či EUPRIO (European Union of Public Relation and Information Officers).

Čeští a slovenští účastníci se rozhodli podle uvedeného vzoru založit neformální profesní sdružení na bázi individuálního členství. Účelem sdružení bude vzájemná informace o problematice společného zájmu a organizace výročních setkání. Využívat k tomu budou e-mailovou konferencí, jejíž adresu zřizuje CVT UP.

-th, mav, map-

Události

Medaile z divoké vody

Tradičně dobré výsledky a vysokou výkonnostní úroveň prokázali studenti UP během posledního víkendu, když na *Mistrovství ČR ve sjezdu na divoké vodě* na Labi pod Špindlerovým Mlýnem 15. a 16. 5. získali dva tituly mistrů ČR. Zvítězil Robert Knebel v kategorii kajaku mužů a družstvo žen v sestavě Pavla Zichová, Katka Zichová a Petra Halašková. Stříbrné medaile vybojovalo družstvo kajaká-

řů (Robert a David Knebelovi, Petr Kratochvíl). Druhé místo patří i Pavle Zichové s voutěži kajaku žen.

Velmi úspěšní byli naši studenti i na *Akademičtém mistrovství ČR ve vodním slalomu a sjezdu*, které se konalo 18. 5. v Praze na slalomové dráze v Tróji. Zlaté medaile a tituly akademických mistrů ČR přivezli Radek Kratochvíl a Vítězslav Hric v kategorii dvojic na kanoi jak ve slalomu, tak ve sjezdu. Stříbrnou medaili převzal za druhé místo na K1 ve sjezdu Petr Kratochvíl, bronzové medaile získali ve sjezdu na kajaku Katka Zichová a David Knebel. Medailová žeh mohla být ještě výraznější nebýt absence (ze studijních a zdravotních důvodů) několika nejlepších (R. Knebel, P. Zichová, L. Novosad).

Oba mistrovské závody prokázaly, že oloomučtí vysokoškoláci to na divoké vodě umí.

Dr. M. Havlík, FTK UP

Prof. Evans navštívil UP

Po svém pobytu na UP v říjnu minulého roku opět navštívil ve dnech 20. a 21. 5. PdF UP prof. Robert W. Evans, PhD, diplomovaný neuropsycholog, soudní lékař, psycholog, psychoterapeut, působící na Harvardské univerzitě, kde přednáší morální filozofii a bioetiku. Ve své přednášce se tentokrát věnoval tématu *Kvalita člověka z hlediska bioetického se zaměřením na problematiku závislosti*. Prof. Evans přednášel na PdF UP již loni v říjnu.

Svou návštěvou poctil také lékařskou fakultu, kde s posluchači diskutoval na téma *Genetické inženýrství*.

RNDr. J. Kočendová

Ve středu 19. 5. 1999 byl slavnostně ukončen letošní ročník univerzity třetího věku UP.

-tj-

Vydařená konference historiků

Dokončení ze str. 1

na určité nedávné události a snažila se nalézt cestu, jak by k jejich uchování mohli pomoci současní studenti např. formou seminárních nebo diplomových prací. Většina diskutujících se shodla, že pro současné studenty je velmi těžké pochopit a fundovaně popsat např. období let 1968–1969 na UP. Přesto vyjádřili názor, že by se touto problematikou měla mladší generace zabývat i z toho důvodu, že přímých svědků daných událostí bude neustále ubývat.

Na této olomoucké akci se aktivně podíleli i kolegové z dalších českých a moravských vysokých škol a univerzitních pracovišť, např. doc. J. Vaculík (MU Brno) nebo doc. E. Foglárová (UK Praha) a další.

Jedinou vadou na kráse celé akce byla velmi malá účast studentů, kteří měli patrně v zápočtovém týdnu docela jiné starosti.

D. Papajík, FF UP

Volejbalový turnaj

Již tradičně proběhl 19. 5. 1999 ve Sportovní hale UP v rámci *Olympijského dne* volejbalový turnaj smíšených družstev. S přispěním pěkného počasí a velké nabídky různých pohybových aktivit se v tomto roce zúčastnilo šest družstev ze všech fakult a pracovišť UP. Všechny zápasy probíhaly v přátelském a velmi bojovném ovzduší, byly vyrovnané a na vysoké sportovní úrovni. Vyhrát se podařilo po pěkném boji družstvu *Mix* (ve složení Lena – LF, Strak – FTK, Dundáček – FTK, Karas – LF, Kunovská – LF, Zikmundová – FTK, Pátková – FTK). Druhé místo obsadilo po velmi vyrovnaném výkonu družstvo *Mohebová junta*, na třetím místě se umístilo družstvo *Přejetéá babička*.

Utkání probíhala od 9 do 14 hod. s plným nasazením a velkou bojovností hráčů a hráček, z nichž každý si odnesl drobnou upomínku, vítězové navíc diplomy.

-ftk-

Z vědeckých pracovišť UP

Výzkumné zaměření Katedry fyzioterapie a algoterapie FTK UP /II/

O vědeckovýzkumné a odborné činnosti této katedry jsme prostřednictvím jejího vedoucího, doc. MUDr. Jaroslava Opavského, CSc., informovali již v č. 28. Dnes přinášíme dokončení a omlouváme se za zpoždění:

Vedle oblasti medicíny spolupracujeme i s psychologií vzhledem k tomu, že řada nemocných podrobujících se rehabilitaci trpí často psychickými problémy. Spolupráce lékaře, fyzioterapeuta a psychologa je v řadě případů velmi přínosná pro komplexní efekt terapie. V rámci této spolupráce byl zpracován grant a následně publikovány výsledky studie (Šiška E., Opavský J., Opavská H.: Vliv experimentálního stresu na autonomní regulaci srdeční činnosti. *Československá psychologie* 42, 1998:314–327).

Určitým oceněním dlouhodobého zájmu o oblast ANS bylo již před několika lety mé delegování zástupcem ČR v *European Federation of Neurological Societies* pro okruh „Autonomic nervous system diseases“.

Vedle zájmu o autonomní funkce jste však uváděl i oblast bolesti, v níž probíhá výzkum na vaší katedře. Můžete nás seznámit s některými výsledky?

Bolest chápeme, jak již bylo řečeno, jako multidimenzionální problém, kde je ještě mnoho aspektů nevyřešeno. Naše výzkumy jsou zaměřeny především na nemocné, jimž se snažíme snížit jejich utrpení. Jako ambulantní základna pro tyto výzkumy, pro vzdělávání studentů i odbornou činnost v oboru slouží zdravotnické zařízení R.R.R. Centrum – Centrum léčby bolesti a pohybových stavů. V zahraničí byly výsledky našich výzkumů, zaměřených na vliv rehabilitace na stav nemocných s chronickými bolestmi zad a na vliv fyzikální terapie na algické syndromy pohybového systému prezentovány dvěma pracemi v roce 1997 na 2nd Congress of the European Federation of IASP Chapters v Barceloně.

Při výzkumu na tomto poli využíváme jak tlakové a termické algometrie, tak i specifických algosignálních, jako i klasických psychologických dotazníkových metod.

S terminologií a metodami používanými při studiu nemocných s algickými syndromy byla odborná veřejnost v loňském roce seznámena ve dvou článcích v časopisu *Bolest (Terminologie bolesti)*, roč. 1, 1998:4–7 a *Základní dotazníkové a popisné metody pro hodnocení bolesti v klinické praxi*, roč. 1, 1998:64–67.

Odbornému kontaktu se zahraničím napomáhá i členství v *International Association for the Study of Pain (IASP)* a v *International Headache Society*.

Specifickou oblastí výzkumu pro vaše měření je jistě pohybový systém. Čemu se věnujete v poslední době?

V oblasti poruch hybnosti spolupracujeme s oddělením biomechaniky Laboratoře lidské motoriky naší fakulty (prof. PhDr. Vaverka, CSc., RNDr. Janura, Dr., a RNDr. Elfmark). Předmětem studia a výzkumných programů jsou zejména poruchy chůze, otázky hodnocení držení těla (postury), problematika udržování rovnováhy a vyšetřování polohy těžiště lidského těla v různých situacích u zdravých i nemocných. Pomocí trojdimenzionální kinematické analýzy (3-D videografická metoda) byly studovány jak funkční poruchy, tak i nemocní v rámci neurorehabilitace. Ve spolupráci s Neurologickou klinikou LF a FN v Olomouci byla u nás poprvé provedena analýza efektu rehabilitace parkinsoniků moderní citlivou metodikou (Hodnocení chůze nemocných s Parkinsonovou nemocí pomocí trojdimenzionální videografické vyšetřovací metody – vliv rehabilitačních cvičení. *Česká a slovenská neurologie a neurochirurgie*, 61/94, Suppl. 1, 1998:27).

Většina členů katedry (MUDr. Dvořák, MUDr. Vařeka a další) se zabývá kineziologií a kinezioterapií a výsledky svých studií publikovali např. v časopisu *Rehabilitace a fyzikální lékařství* (Vodičková M., Dvořák R., roč. 4, 1997:140–143, Dlabolová I. et al.: roč. 5, 1998:25–29) a prezentovali na konferencích celostátního významu. Imenovitě bych uvedl studie hodnotící efekty metod zavedených do rehabilitační, resp. fyzioterapeutické, praxe V. Vojtou a A. Berggerem. Mezi další směry výzkumu katedry patří objektivizace účinků fyzikální terapie a kinezioterapie u nemocných v rámci rehabilitace. Významné rozšíření vědeckých možností pro obor představuje v loňském roce zahájený doktorský studijní program v oboru kinantropologie – se zaměřením na senzomotoriku a patokineziologii.

Uvedené údaje svědčí o tom, že pole pro výzkum na této katedře je velmi široké a že zejména interdisciplinární spolupráce může přinést posun jak v úrovni teoretických znalostí, tak i v terapeutické praxi v rámci ucelené rehabilitace i v dalších oblastech zdravotnictví.

-mh-

Diskuse, názory, ohlasy

Vyjádření dodavatele

Ad: Levná kuchařka aneb Z naší kuchyně II, Žurnál č. 25, str. 9

I když nám není příjemné začínat tuto polemiku, nezbyvá nám než reagovat na článek pana M. Suchého, správce počítačů FF UP. Uvedený pán mezi řádky víceméně zpochybňuje rozhodnutí výběrové komise UP o volbě partnera pro celoroční dodávky výpočetní techniky a snad i naznačuje, že tento partner zneužívá svého „monopolního“ postavení. Dovolte nám proto těchto několik následujících řádků.

Provádět jednoduchá a přitom objektivní srovnání (zejména cenová) počítačů od různých výrobců bylo, je a asi vždy bude velmi obtížné. Rozhodně tak nelze činit nad ceníky dodavatelů bez podrobnějšího prozkoumání a otestování konkrétních počítačových sestav. Přeneseně se to samozřejmě dotýká i tzv. upgrade počítače, kterého výše uvedený autor článku použil jako ilustrující příklad (podrobněji v závěru tohoto článku).

Je vhodné připomenout, že kromě technických kvalit počítače a jeho ceny nejsou nepodstatné i další aspekty nákupu, jako je technologická vyspělost a jistá „nadčasovost“ výrobku, stálost sortimentu, délka záruční doby, technické a servisní záruky dodavatele s přímou vazbou na výrobce, rychlost servisního zásahu a v neposlední řadě i dodržování legislativních podmínek pro uvádění takového výrobku na trh – viz zákon č. 22/1997 Sb.

Samotný prodej výpočetní techniky Univerzity Palackého probíhá na základě smluvně dohodnutých pravidel. Z důvodů velmi proměnného kurzu USD jsou ceny počítačových komponentů i sestav v okamžiku obdržení objednávkou či poptávkou stanovovány z aktuálních ceníků umístěných na našem WEBu (www.mcs.cz; www.dfic.cz). Periodicky vydávané tištěné ceníky jsou v současnosti bohužel víceméně informativní záležitosti. Může tudíž nastat situace, kdy cena výrobku uvedená v tištěném ceníku je nižší než aktuální cena prodeje. Samozřejmě stejně tak můžete při nákupu ušetřit. Pro veškerý prodej jsou potom uplatňovány slevy ve výši 6 až 10 % z ceny dle sortimentu vybraného zboží. Asi není bez zajímavosti, že připravujeme řadu počítačů nižší kategorie, za nižší ceny. Pro profesionální použití na pracovištích Univerzity Palackého však bez našeho doporučení.

Nyní k příkladu námi dodaného „drahého“ upgrade počítače.

Formulace pana Suchého „jinde při stejných komponentech“ je přinejmenším zavádějící. Např. uvedený procesor AMD 300 MHz se běžně dodává ve dvou modifikacích (námi používané CPU mají kmitočet sběrnice 100 MHz, pod stejným označením se ale běžně prodávají i procesory s kmitočtem 66 MHz). Paměťové moduly TRANSCEND, které do sestav počítačů standardně instalujeme, mají doživotní záruku a při pozdějším upgrade je možné je vyměnit na tzv. protiúčet. Cena takovýchto pamětí je samozřejmě vyšší než u těch z běžné produkce. A u základních desek je srovnávání ještě problematictější záležitostí. Závěr z uvedeného je jediný: pokud nelze jednoznačně porovnat techniku, je těžko objektivně porovnat cenu.

Neodpustíme si snad trochu jízlivou poznámku na adresu pana Suchého. Ten, veden jistě uslechtilou snahou, pocítil sám, že ne každé ušetřené peníze jsou vždy výhrou. To když navzdory našemu doporučení zakoupil pro připojení několika PC do sítě neznačkové a levné adaptéry.

Doufáme, že náš příspěvek nevyzněl jako reakce „potrefené husy“. Naším firemním kré-

dem vždy bylo: udržet kvalitu a vše ostatní tomuto cíli podřídit – tedy i cenu. Samozřejmě v míře, kterou nám situace na trhu umožní. Zneužívat svého postavení je opravdu to poslední, co bychom si vůči takovému partnerovi, jakým je Univerzita Palackého, dovolili. Navíc při vědomí, že výběrové řízení se koná každý rok.

Vedení MERIDIAN Computer Systems, s.r.o.

Ad: Otázky ke stavu univerzit

PATN - Jestli se vážený čtenář ptá, co znamená ten nápis, tak to bylo takhle:
I K B I - Sedm akademiků našlo kámen
L A S T - s tímto nápisem (nadpisem) poblíž
U M P S E Stonehenge a přelo se o to, jak je starý a jakou řečí je popsán. Diskuse nebraly konce a vzhledem k jeho

předpokládanému stáří málem vedly k přepsání historie Británie. Bylo rozhodnuto ho přenést do Královské akademie věd k zevrubnému prozkoumání. Když ho chtěli vykopat, přišel k nim opodál pracující William Stumps, zastavil pluh a křičel: ZADRŽTE PÁNOVÉ! Za dobu jejich diskusí zoral 18 akrů, zasel a málem sklídlil i úrodu. Rozdělil se s nimi o svou pintu whisky a ukázal jim stejný menhir na druhém konci pole řka: „To jsou moje mezníky a je na nich nápis – patník billa stumpse – víte, pánové, já nemám škol, neumím ani pořádně rozdělit slovo, ale z mého žita je ta dobrá whisky pro váš klub, jak v něm diskutujete vaše problémy.“

Chtěl jsem tím jenom říct, že pokud průmyslová (řekněme obecně spotřební) základna nevytvorí dostatek prostředků na (řekněme specificky spotřební) nadstavbu, čímž myslím vědu a vzdělání, bude obě churavět až k smrti. Nebo jinak – pokud bude věda pla-

cená POUZE z daní a osobně do ní nikdo neinvestuje, zkolabují univerzitní rozpočty (letos zatím o 10 % méně než loni). **Klasická námitka je**, že když bude vysoce vzdělaný „dorost“, půjde všechno samo ke světlym zítřkům. NEPUJDE. Neboť na univerzitách jsou vysoce kvalifikovaní lidé, ale nikdo jim za bádání, jak se zdá, nechce zaplatit. Duševní a duchovní vlastnictví je bez instituce ŠKOLY nepřenositelné (a zaniká s fyzickou existencí nositele), skladovat se dá pouze pomocí KNIH v knihovnách.

Doufám, že jsem vážený čtenář (a doufám, že i po tomto článku zůstanu). Proto uvádím svůj názor, zatím na jednu část, a to na řečnickou otázku: Kdo by měl hodnotit výzkum univerzity? Já se domnívám, že jednoznačně KOMERČNÍ SFÉRA, tzn. průmysl a výroba. Nejsme v časech, kdy je čas na l'art pour l'art. Cenu má jen to, co se prodá. Vše ostatní zůstane ležet v regálu (i v knihovně).

Váš Pour

Z naší kuchyně

(Ad ŽUP č. 27)

Déle než rok se připravovaly a také déle než rok se vyúčtovaly akce známé pod hlavičkou „50. výročí UP“.

Že nepůjde o akci ziskovou, nevyplývalo z průběžných zpráv, ale až ze závěrečného vyúčtování ze 4. 6. 1997 (po skončení Roku univerzity, jenž probíhal od února 1996 do února 1997), kdy se „z nemalého zbytku, který zůstal v pokladně (?) univerzity“, vyklubala ztráta ve výši skoro 60 tis. Kč, kterou kompenzovaly ostatní výnosy centrálních prostředků. ... a pak nastaly povodně.

Celková ztráta z hospodaření za r. 1997 dosáhla téměř 9 mil. Kč. Je nutné dodávat víc?
Ing. J. Hladečková, odd. rozpočtu a MTZ RUP

Na pultech knihkupectví

P. Floss: Od počátků novověku ke konci milénia

Flossova kniha *Od počátků novověku ke konci milénia* (Vetus Via, Brno 1998, s. 313) je výběrem z článků publikovaných v českých časopisech mezi léty 1986–1998. Eseje první poloviny výběru (*Ke vzniku a rozvoji novověké filosofie*) se zabývají převážně historicko-filozofickými charakteristikami novověké racionality, zvláště 17. a 18. století. Ke klíčovému tématům náleží analýza konfliktu náboženství a vědy, který Floss interpretuje z pozice své koncepce *divinizace světského*. Oproti rozšířenějšímu výkladu, který duchovní východiska novověkého obrazu světa odvozuje z modelu důsledné sekularizace dříve výlučně božského, spatřuje Floss prameny nejvýraznějších znaků novověké racionality, novodobých exaktních věd a svobodných demokratických společností naopak ve zposvátnání světského. Ke stejné důležitým úvahám jednotlivých esejů patří také rozbor základních problémů novověké filozofie: zdroj ideje subjektivity, konstituování odpovídajícího, předmětného pojetí přírody i příměřené mechanistické vědecké metodologie. Výklad těchto otázek se přitom soustředí především na mnohostrannou kritiku kartezianismu a jeho problémových důsledků, subjekt-objektového rámce myšlení a mechanistické či instrumentalizované interpretace univerza. Významnou součástí těchto úvah tvoří zároveň analýza pozůstatků nejrůznějších podob kartezianismu dnes, stejně jako rozšiřující diskuse s post-

moderními kritiky kartezianismu včetně Flossových kritických komentářů k těmto kritikám. Ke slovu se však dostává i Flossovo velmi oblíbené téma – Komenský a duchovní prameny jeho myšlení.

Eseje druhé části knihy (*K některým problémům moderní a postmoderní filosofie*) poté nabízejí Flossovu výslovnou polemiku s postoji některých současných filozofů: k nejosobnějšímu náleží texty, které dokumentují Flossovy vleklé spory s V. Bělohorským, k nejsvráznějšímu pak, v nichž nacházíme obhajobu metafyziky a některých typů etiky, nebo kritiku evolucionismu a neoevolucionismu, k nejinformativnějšímu naopak patří v českém prostředí průkopnické studie o názorech např. P. Koslowského, G. Vattima, N. Luhmanna, W. Welsche nebo P. Sloterdijka, vůči nimž se Floss pokouší zčásti profilovat své vlastní analýzy. Zatímco první část knihy nabízí velké množství nepochybných odborných historicko-filozofických dat a navazující pozoruhodné návrhy na jejich méně obvyklé interpretace, je pro studie této druhé části charakteristická mnohdy ještě nejistá formulace otázek, které se samy teprve konstituují v dnešní filozofické debatě, a odpovídající nejednoznačné odpovědi, často sporné, ale pobízející k další zajímavé diskusi.

Knihu uzavírá interview P. Flosse s F. Mikšem a úplná bibliografie Flossova díla.

D. Mik

Univerzitní pracoviště informují**Rozšíření výukových prostor a možností na LF UP a FN**

Za podpory vedení LF UP a FN byla realizována v poměrně krátkém časovém období rekonstrukce posluchárny na zdejší dětské klinice. Na promítání jsou k dispozici dvě pohyblivé projekční plochy, které umožňují použití dvojprojekce. Byla provedena rekonstrukce osvětlení, čímž došlo k výraznému zlepšení osvětlení osobních pracovních míst. Za pomoci úsporných světelných zdrojů byla ze tří ramp rovněž obnovena funkce nepřímého osvětlení. Pro přednášející je kromě standardní tabule k dispozici i bílá tabule na mazací fixy. Kromě diaprojektorů, zpětné projekce a videoprojektoru lze po centrálním připojení osobního počítače (notebook) v rozlišení VGA prezentovat přednášku přímo z disket. K ozvučení je možné použít dvou mikrofonů. Zrekonstruované bylo i pohyblivé zařízení na zatemnění posluchárny.

V sousedství posluchárny byla nově vybudována počítačová místnost, která zejména pro studenty LF UP významně rozšiřuje stávající kapacitu v učebnách na Teoretických ústavech LF UP o 12 nových počítačů. Všechny počítače jsou kromě nemocniční sítě připojeny rovněž na Internet. Místnost je nepřetržitě elektronicky zabezpečena (kamera) s umístěním monitoru u vratné. Učebnu lze využívat nepřetržitě celý týden.

Ve stejných prostorách byla vybudována i seminární místnost pro 15 posluchačů, která umožňuje na vysoké technické i estetické úrovni pořádat klinické semináře. Je stabilně vybavena diaprojektorem, zpětnou projekcí. K dispozici je rovněž bílá tabule na mazací fixy a stahovatelné projekční plátno.

Velkou předností obou nově vybudovaných místností je kromě již uvedeného technického

a estetického řešení také velmi vhodná poloha s okny do zahrady dětské kliniky, která je zárukou poklidné práce.

V. Mihál, DK Olomouc

MEZI NÁMI VZDĚLANCI

Probíráje se v olomoucké Státní vědecké knihovně novými vědeckými publikacemi, narazil jsem na knihu, jejíž velký formát, tvrdá vazba, křídový papír a celková typografická úprava odpovídaly nákladné publikaci kunsthistorické, avšak její německý titul

Nur Knödel

(tj. Jenom knedlíky)

a anglický podtitul

The Ultimate Dumpling Book From Austria, Bavaria & Bohemia

(tj. Základní knedlíková kniha z Rakouska, Bavorska a Česka)

zařazoval publikaci ke knihám kuchařským.

Celostránkové fotografie, jimiž byla publikace hojně opatřena, kupodivu nebyly barevnost, jak to dnes bývá obvyklé u sbírek kuchařských předpisů, leč byly provedeny v černobílé škále a také jejich výtvarné pojetí odpovídalo informaci otiskované na zadních deskách: „Knedlík jako všeumělecké dílo (v orig. Gesamtkunstwerk): Zcela nejpronejší almanach, který neponechává neodpovězenou žádnou otázku týkající se této drahocenné a kulaté skutečnosti. S 80 recepty k navaření.“

Musím se přiznat, že jsem byl dotyčným almanachem nadmíru zaujat, neboť jsem od nejranějšího dětství knedlíkoov. Vizme německo-anglickou kulinařní monografii pojímající knedlík a k němu se pojící knedlovitost (knedlíkovitost?) způsobem, jímž proklamoval Richard Wagner svůj operní ideál! Toto kompendium knedlíkové kultury sepsali Franziska Helmreichová a Anton Staudinger, knihu v licenci vydalo pražské nakladatelství Vitalis a zhotovila ji tiskárna Finidr v Českém Těšíně. Potud – vedle jistého počtu českých receptů – podíl českých rukou na spise, jenž boří mýtus, že toliko Češi jsou knedlíkožrouti, podobně jako Francouzi žabozrouti.

Zamysleme se i my nad otázkami, jež Helmreichová & Staudinger kladou v Prologu:

„Co je to knedlík?

Komu chybí knedlík?

Kam náleží knedlík?

Do bavorské, české nebo rakouské kuchyně?

K vyšším a nižším kuchařského umění nebo kamkoliv?

Jsou knedlíky instrumenty alimentárních anarchistů?

Kdy mutuje knedlík z nezbytnosti v nutriční luxus?

Jak ovlivňuje knedlík své kulinařní okolí?

Dají se knedlíky zoládnout?

Jsou knedlíky katolickým fenoménem? (Nebo: Jak křesťanské jsou knedlíky?)

Jsou knedlíky schopny inovací?

Inspiruje knedlík umění?

Žádné odpovědi.

Jenom komplexní téma.

Jenom knedlíky!“

Samo slovo knedlík ostatně není českého, nýbrž německého původu. Jak dokládají autoři zevrubnou etymologickou analýzou, souvisí rakousko-bavorský ideogram „Knödel“ se starohornoněmeckým substantivem „chnodo, chnoto“, se středohornoněmeckým „knođe, knote“ a s novohornoněmeckým „Knoten“ (tj. „uzel, smyčka“, botanicky „kolínko“); původně tento výraz označoval malý kopec, s nímž byl pokrm vzhledem ke svému tvaru srovnáván, poté vešel do užívání také jako synonymum pro kulovitou či boulovitou formu. Naproti tomu anglický ekvivalent knedlíku, „dumpling“, je prvně doložen kolem roku 1600 jakožto označení pro více nebo méně kulovité zformovaný kus těsta s nádivkou uvnitř, uvařený nebo upečený.

Nejstarší dochované vyobrazení knedlíku se vyskytuje na fresce z 12. století v kapli hradu Hohepennu (nedaleko Bozenu/Bolzana). Freska znázorňuje Pannu Marii v šestineděli; vedle lůžka Bohorodičky stojí porodní bába, jež drží v jedné ruce cedník s pěti okrouhlými knedlíky a druhou rukou si podává k ústům knedlík nabodnutý na vidličku.

V následujících pasážích úvodní kapitoly pak autoři knedlíkové monografie polemizují s názorem, rozšířeným zejména ve Vídni, že knedlík je českého původu (v orig. tschechisch-böhmischen Ursprungs), čemuž odporuje skutečnost, že české slovo „knedlík“ (sic!), zdrobněle „knedlíček“ (sic!) má německý základ. Bohemista nemůže ovšem tuto skutečnost popřít, musí však připomenout, že už mistr Jan Hus svaté paměti káral své soukmenovce, že „hodni by byli mrskánie (...), jenž mluvie odpoly česky a odpoly německy, říekajíc (...) knedlík za šišku“. Tu je patrné, že český praknedlík – Němec by řekl Ůr-Knödel – nebyval tvaru sférického, nýbrž elipsoidního. Svému archetypu český houskový knedlík, nacházející svou vrcholnou roli v emblematické české triádě vepřo-knedlo-zelo, zůstal po staletí věren, zatímco šišky (jinak šlejšky či šulánky) jsou dnes útvary značně menší, z těsta bramborového a mákem s cukrem smíchaným sypané; naproti tomu kulatý knedlík je vařen v úbrousku či obsahuje slanou nebo sladkou náplň. Deminutivum knedlíček pak výhradně plave v polévce, byť si Poláci tordohlavě objednávali v českých restauracích „knedliczki“. Bylo by potřeba v české knedlíkové monografii (mám věru 1000 chutí takovou sepsat!) též pojednat o krajoevých rozdílech v knedlicích, pro prmo o tom, že na Moravě knedlík (masculinum) při importu z němčiny změnil pohlaví – po moravsku je to knedla nebo knedle (femininum). Co však ve své knedlíkové knize

autoři zcela pominuli, je odrůda knedlíku nazývaná nok (zdrobněle noček), třebaže i tento termín převzala čeština z němčiny (die Nocke); i v souvislosti s polévkami hovoří toliko o polévkových knedlicích, Suppenknöde(r)ln.

Německá knedlíková idiomatika je – jak dále autoři recenzované monografie prokazují – bohatá. Čeština např. nezná sloveso „knödelen“ (knedlovat, knedlíkovat či knedličít?), což znamená jednak mluvit nesrozumitelně (po česku s „knedlíkem v ústech“) nebo s „americkým“ přízvukem, jednak dětskou hru spočívající ve vzájemném proplétání prstů. Fráze „es knödelt uns“ je ekvivalentní frázi „es dünkt uns“, tj. „zdá se nám to, připadá nám to nějakým či něčím“. Je-li někdo tuze chytrý, má „Knödel hinter den Ohren“ („knedlíky za ušima“ – v češtině není kupodivu specifikováno, co vlastně má chytrolín „za ušima“), a naadělá tedy snadno „die Knödel“, tj. peníze. Kdo peníze nemá, je „ein Knödel“ (vařbuchtá). Řekne-li Němec o Němce, že má „einen Knödel in der Schlüssel“ (knedlík v míse), znamená to, že dotyčná je provdána. Češka též nenosí na prstě knedlík (tj. snubní prstýnek) a nepoživuje si knedlíkový účes (Knödel-Frisur, vlasy stočené do uzlu), v dřívějších časech však mohla stejně jako Němka absolvoovat knedlíkárnou (Knödel-Akademie), tj. hospodyňskou školu.

Tolik z knedlíkové teorie; ke knedlíkové praxi v recenzované publikaci přistoupím příště.

Jiří Fiala

Oč méně vás napadají myšlenky, o to méně vás budou napadat lidé. * * *

Opravdu moudrý člověk rady nerozdává. Nemarní čas. * * *

Vzdělávat chytré je nebezpečné a hloupé zbytečné. * * *

Jestliže se celý život učíme, pak nejzdělanější z nás leží na hřbitově. * * *

Vzdělání nám umožňuje snáze řešit problémy, které bychom jako nezdělaní neměli. * * *

Pokrok je třeba zpomalit, neboť jinak nám bude to, co jsme se v mládí naučili, ve stáří k ničemu. * * *

Metody jak vzdělávat lidi ještě nejsou tak dokonalé jako metody dělat z nich blbce.

Z knihy Aforismy z tehdy i nyní a možná i pro příště autora J. Sobotky vybrala

-mav-

Děni kolem nás

100 let českého olympijského výboru

Obdivuhodné není jenom konání olympijských her, obdivuhodné jsou především olympijské ideje, staré desítky staletí. „Olympismus je životní filozofii, vyváženě spojující tělesnou zdatnost, vůli a ducha v jeden celek. Olympismus usiluje o vytvoření způsobu života, založeného na radosti z vynaloženého úsilí, na výchovné hodnotě dobrého příkladu a respektování základních etických principů“ (Olympijská charta, 1992). Cílem olympijského hnutí je přispívat k mírovému životu výchovou mládeže prostřednictvím sportu.

Olympismus v českých zemích má dlouhou tradici. Již J. A. Komenský připomíná olympijské hry. Českou veřejnost seznámil s olympijskými hrami zakladatel Sokola dr. M. Tyrš v díle *Hod olympický*. Mezinárodní olympijský výbor (MOV) byl ustaven na Mezinárodním atletickém kongresu v Paříži 23. 6. 1894. Jeho členem se stal i Čech dr. J. Guth, který se zúčastnil I. olympijských her v Athénách v roce 1896. Byl jimi nadšen, a proto vynaložil značné úsilí k ustavení našeho národního olympijského výboru s cílem umožnit účast našich sportovců na dalších olympijských hrách. Nenašel však pochopení. Sportovní ústředí téměř neexistovala, Česká obec sokolská se vyjádřila odmítavě. Teprve s ustavením České atletické amatérské unie se mohlo znovu jednat o české olympijské reprezenta-

ci. Po předběžných jednáních představitelů jednotlivých sportů se sešla jejich porada 18. 5. 1899 v restauraci U Choděrů. Zde byl zvolen Komitét pro obeslání Olympijských her. Toto datum je považováno za ustavení národního olympijského výboru.

Výbor z různých důvodů neplnil své úkoly. Proto se 18. 1. 1900 schází a volí širší výbor ze zástupců zúčastněných sportů. Dne 25. 1. 1900 jsou potom zvoleni čelní funkcionáři Českého výboru pro hry olympijské: předseda dr. J. Gut, místopředseda G. Hergssell, tajemník V. Rudl, později J. Rössler. Dne 21. 3. 1900 vydává výbor prohlášení, ve kterém se představuje české veřejnosti.

Český olympijský výbor zajistil v letech 1900–1912 (vyjma olympijských her v Saint Luis v roce 1904) účast českých sportovců jako samostatné národní reprezentace na všech olympijských hrách. Čeští sportovci byli úspěšní již na II. olympijských hrách v Paříži, kde F. Janda-Suk získal 2. místo v hodů diskem a tenistka H. Rosenbaumová dvě třetí umístění. Také v Londýně v roce 1908 získali naši šermíři dvě bronzové medaile. V. Goppold v šavli jednotlivců a družstvo Čech. Ve Stockholmu jsme sice měli nejpočetnější výpravu, ale bez medailového úspěchu.

Toto období bylo sportovně diplomaticky velmi složité. Členové MOV z Rakouska, Uherska (mezi nimi hrabě Otto Windischgrätz, potomek nestárného generála) a Německa se neu-

stále snažili, aby dr. Guth rezignoval na členství v MOV a aby Češi nebyli uznáni za samostatného člena. Byla to zásluha především předsedy MOV P. Coubertina, že naše samostatná reprezentace na olympijských hrách vydržela až do roku 1914. Olympijské hry v Berlíně se v roce 1916 v důsledku I. světové války nekonaly a se vznikem Československé republiky v roce 1918 vznikl i Československý olympijský výbor. Ten zajišťoval podmínky pro přípravu a účast československých sportovců na olympijských hrách. Výsledkem dobrého postavení člena MOV dr. J. Gutha a Československého olympijského výboru bylo konání VIII. olympijského kongresu v Praze v roce 1925. Zaslouhuje ocenění, že právě i z naší iniciativy byl na tomto kongresu Týden zimních sportů v Chamonix uznán jako I. zimní olympijské hry.

Název národního olympijského výboru sleduje historii našeho státu. V období protektorátu Čechy a Morava existoval jako Český olympijský výbor, po roce 1945 opět jako československý, aby od 1. 1. 1993 byl opět český. Jeho předsedkyní byla zvolena olympijská vítězka V. Čáslavská. V současné době je jeho předsedou MUDr. M. Jirásek.

Součástí Českého olympijského výboru jsou Česká olympijská akademie, Český klub olympioniků a Český klub fair-play, jejichž úkolem je především propagace olympismu a šíření olympijských idejí.

V. Štekr, FTK UP

... a příští týdny...

2. ČERVNA

U-klub, 20.00 hod.: Ivan Král + Band (host koncertu Bubble Gun – Hranice). Benefiční koncert na podporu dětí v dětských domovech pod záštitou Kateřiny Dostálové – poslankyně Parlamentu ČR, místopředsedkyně petičního výboru, členky výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu. Výtěžek koncertu bude předán vybranému domovu v našem regionu.

3. ČERVNA

Vojenská nemocnice Olomouc: XI. Chvojkův den – celostátní seminář. Pořádá Otolaryngologická klinika LF UP.

4. ČERVNA

The British Council, Křížkovského 14, místnost 204: PRELIMINARY ENGLISH TEST – písemná část cambridgeské zkoušky pro registrované kandidáty.

8. ČERVNA

Chrám Panny Marie Sněžné, 20.00 hod.: Spirituál kvintet – legendární folková skupina v barokním duchovním prostředí.

9. ČERVNA

TÚ LF UP, Hněvotínská 3, 16.00 hod.: Přednáškový večer I. interní kliniky LF UP a FN v Olomouci, Radiologické kliniky LF UP a FN v Olomouci, Kliniky nukleární medicíny LF UP a FN v Olomouci a Ústavu patologické anatomie LF UP a FN v Olomouci, a to na téma *Novější pohledy na vyšetřovací postupy u onemocnění štítné žlázy*. Koordinátorem přednáškového večera je doc. MUDr. Z. Fryšák, CSc.

Studentská rubrika

Skončilo funkční období AS FF UP

Chce-li někdo být senátorem, musí mít před sebou jasné vytyčený cíl a přehledy před ním stojící boudat a boudat. Ideálním tréninkem pro nově zvolené senátory a ověřením schopností ex post minulých senátorů jsou proto kuželky. Kuželkárna ZORA, patrně si vědoma své nezbytné úlohy při výchově kvalitních zástupců akademické obce, přivítala sportovně senátory s otevřenou náručí. Závěrečného sportovního klání se zúčastnilo deset dvojic. Mezi žhavými adepty na vítězství Štefani-des-Lazorčáková a Podolský–Nový si pod dozorem nestranných objektivních rozhodčí a nově zvolené předsedkyně senátu Ingeborg Fialové tekouto trofej hořké chuti nakonec vybojovala dvojice Kula–Horváth.

Bilancování úspěchů, klopýtnutí minulých komor a symbolické předání senátorského břemene si vyžádalo slavnostnější atmosféru. Utužení na těle a toužice utužit vzájemné vztahy v zájmu efektivního fungování senátu, volili minulý i současní senátoři osvědčenou cestu. Restauráční zařízení kromě židli k slavnostnímu zasedání skýtalo také dostatečné množství zlatavého moku, bez kterého si poslední zasedání snad ani nelze představit. S přibývajícemi hodinami přibýval také počet čarek na účtenkách a lepší se rozpoložení jednotlivých senátorů.

Další, červnové zasedání, bude – alespoň co se týká formy – tradiční. Doufáme, že i stávající členové studentské a učitelské komory přispějí k žádoucím změnám! Takže huuurrááá do nového funkčního období!!!

D. Hliněná, hlavní rozhodčí

Studentské Forum 2000

Nadace Forum 2000 zve na 2. ročník mezinárodní (nejen) studentské konference *Studentské Forum 2000*, které proběhne pod patronací prezidenta republiky Václava Havla ve dnech 19. – 20. 6. 1999 na Pražském hradě. Téma letošní konference zní *Young People in the Global Society – Challenges and Perspectives for Education*.

Zájemci se mohou přihlásit jako účastníci úvodního bloku přednášek na téma *Globalizace a Vzdělávání v podmínkách globalizace* a závěru konference. Pracovním jazykem je angličtina. Vítání jsou i zástupci nevládního, státního a soukromého sektoru ve věku 18–35 let a pedagogové středních a vysokých škol.

V případě zájmu je možno se zaregistrovat na tel. čísle 02/2431 0989 nebo 0602 284792, fax: 02/2431 0980, e-mail: lebeda@forum2000.cz. Písemné kontakty na adrese Petr Lebeda, Nadace Forum 2000, 119 08 Praha 1 – Hrad.

Další informace lze nalézt také na internetové adrese www.forum2000.cz.

-red-

Upozornění pro čtenáře

Redakce Žurnálu UP upozorňuje čtenáře univerzitního týdeníku (a případné autory příspěvků), že toto číslo Žurnálu UP vychází v letním semestru v týdenní periodicitě naposled. V období zkouškového období, tj. do konce června, bude Žurnál UP vycházet jako **čtrnáctideník**. Příští číslo tedy vyjde až 11. 6. (s uzávěrkou 8. 6.).

Děkujeme za pochopení a spolupráci.

-red-